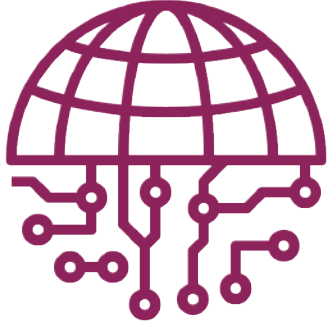

MOROĞLU ARSEVEN

SANAL MAL VE HİZMETLERİN SINIFLANDIRILMASI

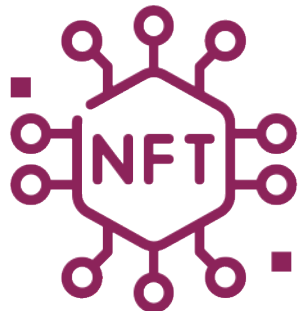
Marka hukukunu düzenleyen temel mevzuatımız 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu (“SMK”) incelendiğinde, **doğrudan bir marka tanımı olmadığı** görülecektir. Tanımlar bölümünde yer almayan kavram; SMK madde 4’te hangi unsurların marka olabileceğinin sayılması ile, yani bizatihi kendisi ile değil, unsurlarının özellikleri ile düzenlenmiştir. Avrupa Birliği Fikri Mülkiyet Ofisi (“EUIPO”) ise markaları **“ticarete ürünleri tanımlamak için kullanılan işaretler”** olarak tanımlamıştır. Marka sahiplerini rakiplerinden ayırarak müşterilerin ilgili kişileri/şirketleri seçmek için kullandığı bir sembol olarak değerlendirilen marka kavramı için kullanılan cümle ise aynen şu şekildedir; **“Markanız müşterilere sizin kim olduğunuzu söyler”**. Hal böyle olunca, marka kavramının aslen soyut olduğu, ancak ki mal/hizmetler üzerinde kullanım ile somutlaştığı açıktır.

Soyut var oluşun bir başka görüntüsü ise hepimizin fazlasıyla aşina olduğu ve son derece hızla gelişen sanal işlemler, sanal uygulamalar, sanal evren üzerindeki izdüşümdür. Sanal bankacılıktan sanal bir evrenin var oluşuna kadar pek çok noktada sanal dünyayı tecrübe ettiğimiz bu dönemde, çok doğal olarak her bir gelişme bir diğerini tetiklemektedir. Gelişmelerin markalara yansımaması düşünülemezdi...

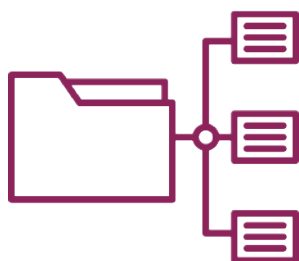
Nitekim EUIPO tarafından yakın tarihte duyurusu yapıldığı üzere, EUIPO nezdinde, sayısı giderek artarak **sanal mallar ve nitelikli fikri tapu/ non-fungible token (“NFT”)** ile ilgili **marka başvuruları** yapılmaktadır. Gelişmeleri oldukça ciddiye alan EUIPO, **bu tür markaların sınıflandırılması** noktasında bir düzenleme yapmaya karar vermiştir. Bu amaçla 2023 yılında bir kılavuz yayınlamayı planlayan EUIPO, bu aşamada ise aşağıdaki gibi bir yaklaşım benimsediğini belirtmektedir:

Sanal ürünler, dijital içerik veya görüntü olarak ele alındıkları için **-Nice Sınıflandırması’na göre- 9. sınıfa uygundur**. Bununla birlikte, sanal mallar terimi kendi başına netlik ve kesinlikten yoksundur, dolayısıyla da sanal malların ilgili olduğu içerik ayrıca belirtilmelidir. (örneğin; “indirilebilir sanal mallar, yani sanal giysiler”)

Nice Sınıflandırması’nın 12. baskısı, 9. sınıfta “non-fungible token” (değiştirilemez/ nitelikli fikri tapular) tarafından kimliği doğrulanmış indirilebilir dijital dosyalar terimini içerecektir. NFT’ler, dijital öğeleri doğrulayan ancak bu dijital öğelerden farklı olan bir blok zincirinde kayıtlı benzersiz dijital sertifikalar olarak ele alınmaktadır. EUIPO için, tek başına “non-fungible token” (değiştirilemez/ nitelikli fikri tapular) terimi kabul edilebilir değildir. **NFT tarafından kimliği doğrulanan dijital öğenin türü belirtilmelidir**.

Sanal mallar ve NFT’ler ile ilgili hizmetler, **hizmetler için belirlenmiş sınıflandırma ilkeleri** doğrultusunda sınıflandırılacaktır.

Görüldüğü üzere, sanal dünyada yaşam henüz tamamen yaygınlaşmasa da, markaların sanal dünyadaki varlığı son derece hızlı bir şekilde artış göstermekte ve çağın dinamikleri ile getirdiklerini yakalaması gerektiğinin bilincinde olan **EUIPO da bu yönde çalışmaları önemseyerek hızlandırmaktadır.**

Türkiye'deki marka uygulamalarına baktığımızda ise, henüz bu yönde hazırlanması düşünülen bir kılavuz duyurusu mevcut olmasa da, sanal dünyaya yönelik çok ciddi bir talep olduğu ve paralel olarak da ilgili **marka başvurularının sayısında bir artış** olduğu da açıktır.

“METAVERSE”

164

“SANAL”

757

Türk Patent ve Marka Kurumu (“Türk Patent”) nezdinde gerçekleştirilen ve içinde sadece “METAVERSE” ifadesi geçen marka başvuru sayısı 164 iken, “SANAL” geçenlerin 757 tane olduğu ve üstelik sanal dünyada faaliyet gösterecek markaların -en azından şu an için mevcut olan düzenlemelere göre- bu ifadeleri içermesinin zorunlu olmadığı nazara alındığında, sanal dünyaya yönelik marka tescil taleplerinde artış olduğu rahatlıkla görülebilmektedir.

Nitekim Türk Patent tarafından marka başvuruları Nice Sınıflandırması'na göre kategorize edilerek oluşturulan aylık istatistikler incelendiğinde; sanal dünyaya ilişkin marka başvurularının kapsamasının öngörüldüğü 9. sınıfa yönelik ciddi bir talebin olduğu görülmektedir. Aylık başvuru sayısının **yerli başvuru sahipleri kategorisinde Mayıs 2022 dönemine kadar, yabancı başvuru sahipleri kategorisinde ise Nisan 2022 dönemine kadar sürekli arttığı** ilgili istatistikler üzerinden rahatlıkla tespit edilebilmektedir. Üstelik sanal dünyaya ilişkin marka başvurularının 9. sınıf kapsamına dahil edilmesi gerektiğinin henüz tamamen yaygınlaşmadığı ve dolayısıyla da ilgili başvuruların başka sınıflarda da gerçekleştirilmiş olabileceği de başka bir gerçektir.

Tüm bunlar ışığında, çok büyük ihtimalle EUIPO'nun ilgili kılavuzunun yayınlanması akabinde Türk Patent'in de resmi bir kılavuz ya da bilgilendirme/duyuru yayınlaması oldukça yerinde olacaktır.

Markaların soyut evrenlerdeki varlığı daha da arttıkça, **çok daha farklı koruma metotlarının geliştirilmesi ise son derece olası görünmekte** ve fikri mülkiyet dünyasında heyecanla takip edilmektedir.

YAZARLAR

Ezgi Baklacı Gülkökar, LL.M.
Ortak - Avukat

Büşra Bıçakcı, LL.M.
Avukat